

Odins arbeid med bærekraftsrisiko og vesentlig negativ påvirkning på bærekraftsfaktorer

Desember 2025

Denne siden beskriver hvordan Odin Forvaltning («Odin») jobber med bærekraft, med utgangspunkt i Lov om offentliggjøring av bærekraftsinformasjon i finanssektoren mv. («Offentliggjøringsforordningen»). Offentliggjøringsforordningen fremmer en dobbeltesentlighets-tilnærming til bærekraft i finans, som innebærer at man skal vurdere bærekraft fra to perspektiver; på den ene siden hvordan bærekrafts-temaer kan påvirke selskaper og investeringer (utenfra-inn perspektiv), og på den andre siden hvordan selskaper og investeringer kan påvirke miljøet og samfunnet rundt seg (innenfra-ut perspektiv). Disse to forholdene vurderes gjennom analyse av henholdsvis bærekraftsrisiko, og vesentlig negativ påvirkning på bærekraftsfaktorer.

I Odin er vi ansvarlige forvaltere, og for oss har dette en todelt betydning; vi skal sikre den best mulige risikojusterte avkastningen for våre kunder, som betyr at vi også må vurdere og hensynta bærekraftsrisiko i våre investeringer, og vi skal gjøre dette på en ansvarlig måte i tråd med definerte etiske prinsipper, lagt frem i våre retningslinjer for ansvarlig forvaltning.

Hva er bærekraftsrisiko

Bærekraftsrisiko er definert i Offentliggjøringsforordningen som miljømessige, sosiale eller styringsrelaterte hendelser eller omstendigheter som kan ha en faktisk eller mulig vesentlig negativ innvirkning på investeringens verdi dersom de skulle oppstå.

Denne definisjonen innebærer at bærekraftsrisiko vurderes som en finansiell risiko, altså noe som kan påvirke avkastningen negativt. Eksempler på bærekraftsrisiko inkluderer bla.:

- **Miljørisikoer** slik som klimaendringer, fysisk ødeleggelse av eiendeler på grunn av ekstremvær, redusert tilgang på ressurser, eller regulatoriske endringer med mål om å redusere utslipp.
- **Sosiale risikoer** slik som brudd på menneskerettigheter eller arbeidstakerrettigheter
- **Styringsmessige risikoer** slik som manglende internkontroll, korrupsjon, uavhengighet i styret, eller likebehandling av styret.

Hvor stor bærekraftsrisikoen er varierer mellom selskap, industrier, markeder og tidshorisont på investeringene, samt selskapenes evne til å identifisere, håndtere og redusere sin risikoeksponering. Bærekraftsrisikoen i fondet og i den enkelte investering er sammensatt av eksponering mot disse faktorene.

Hva er negativ påvirkning på bærekraftsfaktorer

Bærekraftsrisiko representerer et utenfra-inn perspektiv på hvordan bærekraft kan påvirke en investering. Investeringer og økonomisk aktivitet kan også medføre negativ påvirkning på bærekraftsfaktorer, definert i offentliggjøringsforordningen som miljøspørsmål, sosiale spørsmål og personalspørsmål samt spørsmål knyttet til respekt for menneskerettighetene og bekjempelse av korrupsjon og bestikkelser. «De viktigste negative påvirkningene» («Principal Adverse Impact» eller PAI-indikatorer) er en standardisering av 14 indikatorer som kartlegger hvordan investeringsbeslutninger kan påvirke bærekraftsfaktorer negativt, og vurderes fra et innenfra-ut perspektiv (se en oversikt lenger ned).

Bærekraftsrisiko i Odins investeringsrådgivning og porteføljeforvaltning:

Odin tilbyr investeringsrådgivning og porteføljeforvaltning (hvor vi setter opp porteføljer for kundene som rebalanseres), på egenproduserte finansielle produkter som alle etterlever kriteriene fremlagt i våre retningslinjer for ansvarlig forvaltning («Retningslinjene»).

Retningslinjene er forankret i FNs prinsipper for ansvarlige investeringer (UN PRI), som Odin Forvaltning AS sluttet seg til i 2012. I tråd med retningslinjene integreres bærekraftsrisiko i alle investeringsbeslutninger. Les mer om vår tilnærming til integrasjon av bærekraftsrisiko i investeringsbeslutninger nedenfor.

Formålet med rådgivningsprosessen er å tilby kundene produkter som er tilpasset deres behov og preferanser. Som en del av prosessen informeres kundene derfor om de mulige risikoene knyttet til hvert produkt, inkludert bærekraftsrisiko.

Erklæring om investeringsrådgivningens viktigste negative påvirkninger på bærekraftsfaktorer

Odin hensyntar de viktigste negative påvirkningene på bærekraftsfaktorer i våre investeringer, både på investeringstidspunktet og i periodisk gjennomgang av investeringene i fond og porteføljer. Odins retningslinjer for ansvarlig forvaltning er tydelig på hvilke negative påvirkninger som regnes som uakseptable. Disse overlapper med Offentliggjøringens viktigste negative påvirkninger på noen områder. Disse er:

- PAI 1.10: Brudd med prinsippene i FNs Global Compact eller OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper
- PAI 1.14: Eksponering mot kontroversielle våpen

Odins retningslinjer utelukker også selskaper innenfor kull og oljesand, og selskaper med uakseptabelt høye utslipp eller vesentlig skade på områder med høyt biologisk mangfold. Dette er sammenfallende med PAI-indikatorene:

- 1.3: Klimagassintensitet i foretak
- 1.4: Eksponering til selskaper aktive i fossile sektorer
- 1.7: Virksomhet med negativ påvirkning på områder som er følsomme for biologisk mangfold

Disse indikatorene er valgt fordi de reflekterer de etiske hensynene som allerede var en del av Odins Retningslinjer, og som samtidig har tilstrekkelig datadekning p.t. Mer om vår tilnærming til PAI-indikatorene kan leses i vår PAI-erklæring som oppdateres årlig.

Kartlegging av kunders bærekraftspreferanser

Alle fond og porteføljer investerer i tråd med Odins retningslinjer for ansvarlige investeringer. Rådgiverne i Odin Forvaltning rådgir kun på fond og porteføljer forvaltet av Odin. Ut over de vurderingene som gjøres i investeringsprosessen for å hensynte bærekraftsrisiko og minimere negativ påvirkning på bærekraftsfaktorene nevnt over, gjøres det ingen ytterligere vurdering av rådgiverne mtp. bærekraftsrisiko eller *de viktigste negative påvirkningene* i fond og porteføljer.

Målet med investeringsrådgivningen er å tilby kundene produkter som er tilpasset deres behov og preferanser, inkludert eventuelle bærekraftspreferanser. I rådgivningsprosessen skal rådgivere derfor innhente informasjon om kundens bærekraftspreferanser. Det innebærer blant annet å forstå om kunden har preferanser for en andel bærekraftige

investeringer eller unngå negativ påvirkning på bærekraftsfaktorer. Som en del av denne kartleggingen kan kunden spesifisere om, og i hvilken grad, de ønsker å hensynta PAI-indikatorene, og hensyn til dette vil i så fall etterstrebes i rådgivningen.

Integrering av bærekraftsrisiko i Odins investeringsbeslutninger:

Alle Odins fond integrerer vurdering av bærekraftsrisikoer i investeringsprosessen. Hovedansvaret for investeringsprosessen, inkludert vurderingen av bærekraftsrisiko, ligger hos fondenes forvaltere og analytikere, med støtte fra bærekraftsteamet i mer komplekse saker.

I Odins aktive fond vurderes bærekraftsrisiko som en del av den fundamentale analysen. Som nevnt ovenfor er bærekraftsrisiko selskapsspesifikk – ikke alle bærekraftsrisikoer vil være like aktuelle for selskaper i ulike sektorer, eller for selskaper i lik sektor, men med operasjon i ulike markeder. Det er derfor avgjørende å ha en grunnleggende forståelse av selskapene og hva som kan regnes som vesentlige bærekraftsrisikoer.

Hovedkilden for bærekraftsrelaterte informasjon er Sustainalytics som alle forvaltere og analytikere har tilgang til. Ved nye investeringer skal som et minimum risikoanalysen fra Sustainalytics, som inneholder en vurdering av selskapets eksponering mot, og håndtering av, materielle bærekraftsrisikoer, gjennomgås. Denne kan suppleres med øvrig informasjon fra f.eks. møter med selskapet eller selskapets egne rapportering, meglerhus, NGO- eller bransje-rapporter, Bloomberg eller Factset. I tilfeller hvor selskapet ikke er dekket av Sustainalytics, eller beskrives med svært alvorlig bærekraftsrisiko skal bærekraftsteamet bistå med risikovurderingen.

Når mulig materielle bærekraftsrisikoer har blitt identifisert vurderes disse med hensyn til antatt finansiell påvirkning, sannsynlighet og tidshorisont. Her vektlegges selskapenes risikominimerende prosesser og tiltak i vurderingen for å avgjøre den potensielle finansielle effekten av den gjenværende risikoen. Dersom bærekraftsrisiko antas å være finansielt materielt for investeringen vil dette inkluderes i den endelige investeringsbeslutningen. Forvalterne har mulighet til å investere i selskaper selv om det finnes at de har betydelig bærekraftsrisiko, så lenge kriteriene i Odins retningslinjer for ansvarlige investeringer overholdes.

Ved vurdering av bærekraftsrisikoer kan man også identifisere selskaper som er stilt godt for å håndtere disse, eller som har betydelig muligheter knyttet til samfunnsomstilling. Dette inkluderes også i den fundamentale analysen.

For å sikre etterlevelse av Retningslinjene og holde oversikt over mulige endringer screenes alle Odins fond på kvartalsbasis. Dersom screeningen eller ad-hoc informasjon avdekker brudd eller økt risiko vil en grundig vurdering igangsettes. Dette kan inkludere kontakt med selskapet direkte, dersom dette er hensiktsmessig for å få en bedre forståelse for situasjonen. Dersom det fastslås at selskapet bryter med Retningslinjene eller har uakseptabelt høy bærekraftsrisiko uten å vise evne eller vilje til forbedring vil det bli ekskludert.

Eksterne forvaltere

SpareBank 1 indeksfondene investerer i indeksfond forvaltet av en ekstern forvalter. Forvalters arbeid med bærekraftsrisiko og negativ påvirkning på bærekraftsfaktorer er en del av vurderingen ved valg av denne forvalteren. Odin har jevnlig oppfølging av forvalters arbeid med bærekraftsrisiko og ansvarlige investeringer.

Bærekraftsrisiko på porteføljenivå

Hver enkelt posisjon blir vurdert for ESG-risiko før investeringsbeslutningen fattes, og blir siden fulgt opp på kvartalsvis basis for å sikre at ingen store endringer forekommer. Utover at hver enkelt investerings bærekraftsrisiko aksepteres, er det også viktig å ha oversikt over porteføljens samlede risikobilde. Selv om en bærekraftsrisiko regnes som mindre pressende for enkeltinvesteringer kan den akkumulerte risikoen om flere investeringer har samme eksponering bli betydelig for fondet samlet. Fondenes samlede risikoeksponering baserer seg på data levert av Sustainalytics, følges opp av risk-teamet, og inkluderes i halvårlege rapporter til Odins styre. Rapporten viser samlet risiko, samt fordeling av fondets investeringer fordelt på ulike risikoklasser («Lav»/«Middels»/«Høy»/«Alvorlig») og kommentarer på eventuelle endringer fra tidligere rapporter.

Bærekraft i Odins godtgjørelsesordning

Odins godtgjørelsesordninger er besluttet av styret i Odin Forvaltning AS etter behandling i Godtgjørelsesutvalget. Sammensetningen av fast og variabel godtgjørelse skal være balansert, og den faste delen av godtgjørelsen skal være tilstrekkelig høy til at Odin kan unnlåte å utbetale den variable delen av godtgjørelsen. Godtgjørelse skal også hensynta ansattes bidrag til selskapets mål og forpliktelser knyttet til bærekraft, herunder integrering av bærekraftsrisiko i forvaltningen og investeringsrådgivningen

Fotnote: Indikatorene for vesentlig negativ påvirkning på bærekraftsfaktorer (PAI):

Tema	Negativ påvirkning
Klimagassutslipp	1. Klimagassutslipp (scope 1-3)
	2. Karbonavtrykk
	3. Klimagassintensitet
	4. Eksponering mot selskaper som driver virksomhet i sektoren for fossilt brensel
	5. Andel av forbruk og produksjon av ikke-fornybar energi
	6. Energiforbruksintensitet per sektor med høy klimapåvirkning
Biologisk mangfold	7. Virksomhet med negativ påvirkning på områder som er følsomme for biologisk mangfold
Vann	8. Utslipp til vann
Avfall	9. Andel av farlig avfall og radioaktivt avfall
Sosiale forhold og personalspørsmål	10. Manglende overholdelse av FNs Global Compact-prinsipper og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper
	11. Ingen prosesser og ordninger for å overvåke at FNs Global Compact-prinsipper og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper overholdes
	12. Ujustert lønnsforskjell mellom kjønnene
	13. Kjønnsmangfold i styret
	14. Eksponering mot kontroversielle våpen (anti-personellminer, klyngeammunisjon, eller kjemiske og biologiske våpen)